

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKÜ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.

Egészségügyi berendezkedések Zomborban.

Írta: **Dr. DUCHON JÁNOS.**
(Vége.)

Szóval változatos az artézi kutak környéke, csak éppen vizet nem adnak, hanemha annak, akinek cselédje van, vagy aki le tudja szurni a 4 filléreket a „vizesembernek“. Oh, a „vizesember“! Te boldogtalan idegen, aki nem vagy zombori, nem is tudod elképzelni, hogy milyen romantika nélkül szükkölködik az a város, amelynek nincsenek „vizesemberei“. Ezek a jó képű bácsik, akik csak a közelmúltban „rendezték“ az önnön fizetésüket, minden reggel, pontosan 7 és 11 óra között megjelennek tisztaságtól ragyogó és zöldre festett hordóikkal s a leszurt obolosért — helyiérdekű szólamok kíséretében — nyújtják át a vizet, ha rendes előfizetője vagy; ha pedig nem, akkor csatlakoznak az előttük szólott Rigó képviselő ur nézetéhez. Summa-summarum: cselédje meg obolosa még Zomborban is kevesebb embernek lévén, mint amennyinek nincsen: még mindig tulajdonképpen nagyobb azoknak a száma, akik fertőzött talajvizet kénytelenek inni, azokkal szemben, akiknek türelmük van s az artézi vízhez hozzájuthatnak. Talán ez a magyarázata, hogy a felsővárosban tavaly is, meg az idén is szörványosan tifusz-esetek rémitgetnek s állandóvá teszik a veszedelmet, hogy egy szép napon endemia forrásaivá lehetnek.

A tüdővész emellett csendesesen, de biztosan hordja sorainkból az áldozatokat. A Boszniából és Szerbiából ideözönlő inasok 90%-a görvélyes, ami egyenlő azzal, hogy bennök van a tüdővész csirája, amely csak alkalomra vár, hogy fellángolva ne csak a szerencsétlen gyerekek, hanem mindannyiunk veszedelmévé váljék. És az embernek égne mered a hajszála, ha elgondolja, hogy ezek a rosszul táplált mindenféle köpködő, piszkos és taknyos, toprongyos alakok, akikre számalom még csak rá is nézni, ugyan-

abba az iskolába járnak, ahová a mi saját véreinket, a mi saját gyermekeinket kényszeríti a népoktatási törvény. Iskolalátogatásaim alkalmával elszomorodott szívvel láttam, hogy sápadt képű, vézna, szükmellű, beteges testalkatú az iskolába járó gyermekek legnagyobb része s az egészséges, piros képű gyermekeket is satnyává teszi a második, vagy a harmadik iskolás év. Különbözik is központi fiúiskolánk nem csak városunknak, hanem a modern hygiénának is szégyenfoltja. Arról, hogy a gyermekek nedves felső ruháikat a tanterembe viszik be, hogy nincs egy kis helyecske, ahol átázott cipőiket száraz komótcipővel cserélhetnék fel, hogy fűtött folyosókra mehetnének addig, amíg az órák között a tantermet szellőztetik és a többi, nem is merek szólani, mert a vezető körök lemosolyognak s arra hivatkoznak, hogy ők még rosszabb viszonyok között jártak iskolába s mégis megmaradtak. Persze, mert a megbaltakat nem lehet tanukul idézni. Hanem az „illemhelyek“! Valamelyik híres budapesti nyelvújító azokat a helyeket, ahová az ember nem illendőségből jár, hanem azért, mert muszáj, „illemhelynek“ nevezte el. Tessék csak megkérdezni azt, aki szüretkor jóllakott szőlővel, meg édesborral, aztán nincs véletlenségből „illemhely“, hogy vár-e addig, amíg „illemhelyre“ akad s nem akkor követi-e el az illetlenséget, ha az „illemhelyet“ erőnek-erejével megakarja találni?! Nos, hát a clozettek — ha az egész művelt világ ezt a nevet elfogadta, talán jó lesz a magyaroknak is — a központi fiúiskolában egyenesen botránykövei még a legelemibb egészségügyi sejtésnek is.

Eltekintve attól, hogy az ülőhelyek sem a gyermekek számához, sem azok korához nincsenek arányitva, mert hisz több mint 500 gyermek és ugyanannyi inas részére mindössze 5 (mondó öt) felnőttnek való ülőhely van s hogy a fekaliktól bepiszkolt padló szennyét cipőiken a tanterembe cipelik — a tanterem ajtaival közvetlenül szembe

nyíló klozetajtók, különösen télen, mikor a meleg szoba levegőjének szívóereje fokozottabb, dögleletes búzzal töltik el az amugy is megromlott levegőjű helyiséget. Hogy ez a légkör, amelyet a késő estig tartó inasiskola miatt, és megfelelő szellőztető híjján, még csak fel se lehet kellőleg frissíteni, melegágya minden fertőző gyermekbetegségnek s hogy ebben a légkörben még a Herkulesek is elsatnyulnának, az csak nyilvánvaló. Méltóan egészíti ki ezt a remek képet az, hogy az iskola udvarán levő kut mindössze 4 méter távolságra van az egyik pöcegödörtől, bár meg kell jegyezni, hogy a gyermekeknek nem szabad ebből a vízből inni, azaz, hogy nem volna szabad inni, ha más vízről gondoskodnának. Anakronizmus volna ma már azt mondani, hogy ezek ázsiai állapotok, amióta ismeretessé vált Okunak, a japánok rettenthetetlen generálisának, a legutóbb lezajlott győzedelmes háborujuk nagy-szívű szerénységgel mondott kritikája: lefolyt háborunk legjobb fegyvere nem a Murata puska, hanem a mikroszkop volt.“ Ha a mikroskopen mindenki látna! Ha mindenki látna!!

Én Zomborban még a mikroskopen sem látok egyebet, mint azt, hogy Magyarországnak enervált közvéleményében is, a zombori publikum az, amelyik, hihetőleg csupán türelménél fogva, az aranygyapjas rend gyapjújára a legjobban rászolgált. Mert ha nem így volna a dolog, lehetetlen, hogy az ilyen állapotoknak radikálisan véget nem vetne.

És e mellett nap-nap után jön a kolduló levél, hol gyermekvédelem intézményére, hol tüdőbetegek szanatóriumára, hol egyéb társadalmi, vagy nemzeti alkotásra, jobban mondva alkotáskára. És jön a kolduló levél a magyar középosztályhoz, amely minden kiszípolozásnak a martaléka. Szerény nézetem szerint nem a szanatóriumok a tüdővész leküzdésének legalkalmasabb eszközei, hanem a városok és községek egészségügyének a javítása. A modern hygiene már régen tényként megállapi-

totta, hogy a betegségek megelőzése, nemzetgazdasági szempontból is, aránytalanul kedvezőbb eredménnyel jár, mint a már meglévő baj ellen a küzdelem. Németországban például a szanatórium hovatovább a gazdagok és a követelők fényűzésévé lett s az azelőtt reájuk fordított pénzt eredményesebben fektetik hygienikus alkotásokba. Így történt, hogy Berlin, amely még a múlt század derekán a világ egyik legegészségtelenebb városa volt, ma megfordítva és kétségtelenül a legegészségesebb világváros. És mindezt nem szanatóriumokkal, hanem jó kanalizációval, jó ivóvízzel és céltudatos hygienikus politikával érték el. Csak úgy melleleg akarom megemlíteni — mert a politikától undorodom — hogy a kvótának felemelt 2%-ából évente kerekszámban öt nagyobb városunkat lehetett volna jó ivóvízzel és csatornázással és ennek minden köztisztasági vonatkozásával ellátni.

És mit tesz Zombor? Fényes lakotópanz huz, fejére simára vasalt cilindert tesz, de egyébként minden ruha nélkül szűkölködik. Költséges aszfaltjárója van s villamos világítás fényeskedik, már t. i. ahol fényeskedik, de a legegészségesebb hygienikus berendezkedést nélkülözi. Persze, ha a politika ki nem meritené minden ambíciókat. — A törvényhatósági bizottság régóta politikai küzdőtérre változott át, ahol a pártpolitika az irányadó. Ebből a szempontból ítélnék meg mindent s a város életérdekeit megeszik a meddő közjogi és mit tudom én mi mindenféle harcok. Hogy is mondta csak a Bácska egyik utóbbi számában? Városi bizottsági tagnak csak olyat válasszanak, akinek a megfelelő fajsulya is meg van. Nem a fajsuly itt a fő én jó öreg Bácskám, hanem az, hogy kire „szaval“ az obstinár. És ez az, amiért félálással még mindig a Balkánon vagyunk.

Függetlenségi és 48-as párt állásfoglalása. A zombori függetlenségi és 48-as párt vezérő bizottsága szombaton ülést tartott, amelyen szenvedélyes vita után 14 szavazattal 12 ellenében elhatározták, hogy a kormánynak bizalmat nem szavaznak.

Házaszályrevízió. A kormány tagjai néhány pártvezérrel erősen folyik a tárgyalás a horvátokkal szemben létesítendő házaszályrevízió ügyében. A kormány oly formán óhajta módosítani a házaszályokat, hogy a *terv éle kizárólag a horvátokat érje* és gondot fordít arra, hogy egy esetleges magyar obstrukcióval szemben ne legyen ereje. A kormány a revízióval az *autonom vámtarifá, a kiegyezés, a rendes ujonclétszám és az általános választói jog javaslatait* akarja az obstrukcióval szemben biztosítani. A horvát obstrukció megszüntetésének fontos érdekét senki el nem vitathatja, mindamellott azt alkotmányunk utolsó erősségének feláldozásával nem szabad megfizetnünk.

A tegnap este megtartott függetlenségi párti intéző bizottsági ülésen — többség a házaszályrevízió tervével szemben foglalt állást.

A nyelvkérdésre vonatkozó rendelkezéseket, a melyek miatt az unionista pártot nem sikerül megalakítani, *egyelőre nem léptetik életbe.* Ezt az igen fontos engedményt Rakodezay bán a *magyar kormánytól kapta.* A formula, amely egyértelmű a szolgálati pragmatika visszavonásával így szól . . . *a szolgálati pragmatika csak akkor lép életbe, ha azt a horvát tartománygyűlés megszavazza.*

Ujabb kilépés. Csak nem akar-nak megszűnni a kilépések és lassan bár, de szaporodik a kilépők csapata. *Szluha* István a függ. párt régi tagja levelet irt Kossuth Ferencnek, hogy mivel a kiegyezést és a kvótaemelést nem szavazza meg, kilép a pártból.

A függetlenségi párt értekezlete. Az országos függetlenségi és 48-as párt vezetősége tegnap délután fél 6 órakor ülést tartott, amelyre a párt vezetősége egyenként és külön meghívta a képviselőket. Az értekezleten a parlamenti események alakulására nagyjelentőségű határozatokat fognak hozni. Mily nagy lehet az érdeklődés a képviselő urak között, mikor ily és nagyfontosságú kérdés előtt állva, dobzóval sem tudják őket összetoborzani.

Városi ügyek.

Községi dedók. Zombor szab. kir. város közönsége a Felső, Szelenese, Bánát és Cservenka külvárosokban egy-egy óvodának felállítását határozta el és ezen óvodák helyéül a Felsővárosban a Vitéz- és Malom-utca találkozó pontját, továbbá a Malom-utca, végül a Bezdáni utcának a Holpert-féle vendéglőtől özv. Tellérné házáig terjedő részt, a Szelenesében a Szóntai-uton levő r. k. elemi iskola környékét és a Schweidel-utca és Szóntai-ut találkozó pontja körüli részt, a Bánátban a Kohári-utcai elemi iskola környékét és a Cservenkában a Konyovits-utca az Eötvös-körut felé eső részét jelölte ki legalkalmasabbnak. A fent megjelölt környéken levő házak és telkek tulajdonosai az óvodák céljára átengedni kívánt házukra vagy telkükre vonatkozó ajánlatukat f. évi december hó 10-éig, a városi tanácshoz terjeszthetik be. Az ajánlatban megjelölendő az utca és házsám, ahol a felajánlott telek vagy ház fekszik, továbbá a ház, illetve a telek nagysága és ára, valamint az időpont, amikor a ház vagy telek átvehető. Az ajánlat az ajánlattevőre nézve azonnal, a város közönségére nézve csakis elfogadása és felsőbb jóváhagyása után válik kötelezővé.

Hivatalos órák a városnál. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága az összes városi tisztviselők hivatalos óráit hétköznapokon délelőtt 8 órától déli 1 óráig s a segéd- és kezelőszemélyzetét délelőtt 7 órától déli 1 óráig, vasár- és ünnepnapokon pedig délelőtt 9—11 óráig állapította meg. A rendőrkapitányok egyike és az irodaszemélyzet 1 tagja felváltva délután 3—5 óráig is köteles hivatalos szolgálatot teljesíteni. A városi pénztári hivatal magánfeleknek délelőtt 9—12 óráig áll rendelkezésére. A végrehajtók, becsüsök, kézbesítők és szolgaszemélyzet úgy mint eddig is, egész nap teljesítenek szolgálatot, ugy azonban, hogy a szolgaszemélyzetből a gazdasági intéző beosztása szerint naponta 1—1 köteles a polgármester és az iktató mellett délutáni szolgálatot teljesíteni, míg a többi délutánja szabad. Az anyakönyvi hivatal hivatalos órái változatlanul fennmaradnak. A közigazgatási bizottsági ülések (minden hó 6-ik napján), továbbá a közgyűlést előkészítő egyéb szakbizottságok ülései alkalmára a délutáni munkaszünet ki nem terjed s a tisztviselők hivatalos órái délelőtt 9—12-ig

és délután 3—5-ig, a segéd- és kezelőszemélyzetéi pedig délelőtt 8—12-ig és délután 3—6-ig tartanak.

H i r e k .

Erzsébet királyné.

Ne ódát, — hymnust, hymnust zengjete! Imára nyiljon, költők, ajkatok! Nem óda, — hymnus illeti a szentet: Szentté avatták őt a bánatok!

Csak gyöttelelem, csak köny volt osztályrésze A kezdettől, amíg pihenni tért; Szegény asszonyra, lomha, durva sorsa Csapást csapásra mért.

Királyi koronát tettek fejére, S alatta, jaj! — egy szürke élten át A martyr vérvő homlokkal viselte A töviskoronát!

. . . És aljas, gyáva orgyilkos kezétől Csorgott a szennyes földre tiszta vére, De élete s ily méltatlan halála Ragyogtat glóriát nevére! . . .

Ne ódát, — hymnust, hymnust zengjete! Imára nyiljon, költők, ajkatok! Nem óda, — hymnus illeti a szentet: Szentté avatták őt a bánatok! . . .

Ferko Ágost.

A polémia vége. Nem a mi utolsó szavunkkal végződött, hanem Abszik példadása szerint, kik tudvalevőleg nem az egyetemen a tudományt, hanem a kávéházakban a becsületet keresik, lovagiasdi komédián keresztül stilszerű nyilttéri nyilatkozatban nyert befejezést. A névtelen cikke mögüll ugyanis jó vártatra előbűt egy ekkoráig még hasonlóképen névtelen ifju — lehetett volna akár maga Bukovay Abszi is — s valami elégtétel-felét keresett, de nem a Bácsmegeyi Függetlenség, hanem a saját nevében. Mivel pedig meg nem kaphatta azt, amit keresett, két lapban is kinyiltterezte a mi cikkirónk írójáról, aki véletlenül majd negyedszázadja nem minden nyom nélkül tevékenykedik a város társadalmi és kulturális mozgalmában, hogy „minden jogcímét elvesztette ahhoz, hogy a közönség komolyan vegye“. Ha már a mi nyiltterünket megvetette, ime kihirdetjük mi magunk is, hadd tudja meg ország-világ, mint itélkezett róla a Bácsmegeyi Függetlenség „sans peur et reproche“ ifju Bayardja s megadással várjuk utána a kimondott erkölcsi halál bekövetkezését s az erkölcsi halálban a független magyar nemzeti államnak az ilyen Bayard-ok által való kiépítését. Chacun à son goût.

Kinevezés. Fernbach Károly főispán, dr. Brestyanszky Károly szabadkai közig. gyakornok, tb. alkapitányt vármegyei díjtalan közig. gyakornokká és tb. aljegyzővé nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Stiegler Ferenc ujvidéki kir. járásbirósági irnokot jelenlegi alkalmazása helyén irodatisztté nevezte ki.

Megbízás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1907—1910. tanévek tartamára a polgári és felső népiskolák szakszerű megvizsgálásával Baranyai Gyula szegedi állami polg. isk. igazgatót a titeli, az ujvidéki, a palánkai, az apatini, az óbecsei, a magyar-kanizsai, a szabadkai és a zentai, Pásthly Károly kecskeméti állami polgári iskolai igazgatót a bajai polgári iskolákra nézve megbízta.

Eljegyzés. Topolya község volt régi híres orvosának, néhai Hadzsy Jánosnak leányát, Mariskát eljegyezte Maliticzky Kálmán főhadnagy.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Gergely Péter óbecsei okleveles tanítót az ungvári állami népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Helyreigazítás. Lapunk november hó 12-én megjelent 88. számában hozott tudósításunk tévedésből közölte, hogy a november hó 8-án este *Latinovits János* főrendiházi tag elnökle alatt tartott értekezleten *gróf Széchényi Emil*, *Schmauss Endre* nyugalmazott főispánok és *Piukovits József* nagybirtokos is résztvettek. Tudósítónk e tévedését sajnálattal elismerjük és a deménsit, mely szerint a nevezett urak, mivel már 67-es pártmányalathoz — t. i. az alkotmánypárthoz — tartoznak, a jelzett értekezleten részt nem vettek, ezennel készségesen közléstesszük.

Egyházmegyei hírek. A nyugalmamba vonult Szombathy Sándor helyébe Tamás Ferenc topolyai káplán küldetett Szakmára ideiglenes adminisztrátornak. Az érseki hatóság ennek kapcsán áthelyezte Cziráky Gyulát Péterrévéről Topolyára, Drozdik Imrét Csantavérről Péterrévére, Szendebach Jánost Kerényről Csantavérré, Dupp Bálintot Nemesmiliticsről Kerényre, Kostialik Antal szabadkai lelkész a szabadkai sz. Teréz plébániára káplánnak küldetett, Hírka Balázs kórházi lelkész, Vojnits Dezső bácsalmási káplán pedig szabadkai hitoktató lett. Ennek helyébe Kaich József Katymárról Bácsalmásra helyeztetett, Csányi István pedig Bajmokról Katymárra.

Árpádházi szent Erzsébet születésének 700 éves jubileumát az egész világon nagy ünnepek közt ülik. A francia katolikusok lelkesedve kezdték a náluk nagy tiszteletnek örvendő szent ünneplését. A kölni virágjátékokat az idén szent Erzsébet emlékének szentelték, melynek költői versenyén a nagydíjat magyar költő, Szepessy László nyerte el. Thüringia, ahol nagy Szentünk lakott; fényes ünnepeket tart, Pozsony, ahol született, Izabella főhercegnő és Vaszary bíbornok védnöksége alatt országos ünnepélyek színhelye e napokban. Öszentsége a római pápa f. é. szept. hó 28. kelt bullájában hű magyar nemzete örömeiben résztvenni óhajtván, a magyar püspökökhöz körlevelet intézett s e napokra a híveknek teljes bucsut engedélyezett. A kalocsai érsek rendeletére egyházmegyénk összes templomaiban ünnepélyes istentiszteletek tartatnak. A helybeli róm. kath. plébánia templomban ünnepélyes nagy zeneműs tartatik d. e. 9 órakor, délután pedig veesernye, szentségkítéssel. Az énekkarban a polgári leányiskola összes növendékei vesznek részt, míg a kísérő zenekarban a következő urak működnek közre: Dr. Németh Artbur, Krudy Géza, Ribiczey Kálmán, Kalesán János, Kárpáthy Kálmán, Preszli Károly, Krizsák János, Szántó Károly, Parcsitits Ferenc és Kanyó Gyula dr. Előadásra kerül: Stehle Ede: Salve Regina miséje, több gregorián ének, Mettenleitner: Dixit Dominus és Löhle O salutaris betéte. Perosi: La Risurrezione di Christo című Oratoriumából a Crux fidelis 5 szólamu női kar, melynek zenekari átdolgozására és előadására maga a szerző adott engedélyt. A mise végén városunkban először előadva Klose Oszkár op. 43. vonós ötöse orgona kísérettel.

Megyebizottsági tagválasztás. Palonán Payerle Nándor th. főszolgabíró ellen dr. Steuer György honv. miniszteri fogalmazó, Firány József plébános és Hiel Lipót vajszkabogyáni körjegyző léptek fel.

Katalin bál. A kossuthfalvai függetlenségi polgári kör ifjúsága november hó 24-én zártkörű Katalin-bálat rendez. Belépődíj személyenkint 1 korona. A tiszta jövedelem részben a „Függetlenségi polgári kör” pénztára, részben a Zomborban felállítandó Rákóczi-szobor-alap javára fordítatik.

Uj ármentesítő társaság. A kincstár, a vajszkai uradalom és a szerb patriarhátságból álló érdekeltség elhatározta, hogy Bácsordas község határáról kezdve egészen Palona község határáig a Duna mentén elterülő több ezer holdnyi árteret ármentesíti. Az erre vonatkozó előmunkálatok már folyamatban vannak.

Országos vásár. Zomborban az országos vásár folyó hó 24-én és 25-én fog megtartatni. Vésztmentes helyekről a szarvasmarha felhajtás meg van engedve.

Csetneki-csipke készítő tanfolyam Zomborban. A Bács-Bodrog vármegyei Tulipán Háziipari Szövetség december hóban új tanfolyamot rendez a csetneki-csipke készítésének elsajátítása végett. Ezen tanfolyamra felvétetik mindenki, aki a csipkekészítéssel értékesítés végett óhajtt foglalkozni s a szövetségnek adja át a munkát értékesítés végett. (Azon hölgyek, kik a csipkekészítést saját kedvtelésükre óhajtták megtanulni, ezen tanfolyamra nem vétetnek föl.) A tanítás teljesen ingyenes. Jelentkezni lehet Trischler Gyuláné urnónél (Schweidel József-utca). A Háziipari Szövetségnek célja ezen tanfolyam rendezésével első sorban az, hogy biztos megélhetési forráshoz juttassa mindazon nőket, kik bármi oknál fogva rá vannak utalva, hogy létfenntartásukról maguk gondoskodjanak; másodsorban ügyes munkásokat akar kiképezni, kik a majd megalakuló fiókegyetekben a vármegye területén fogják a csetneki-csipke készítését tanítani.

Támadás. Kulits Károly téglagyári munkás vasárnap komolyabb szórakozás helyett mit tehetett egyebet, minthogy csekély keresményével a koresmákat bujta. Este felé már meglehetősen píttyókos állapotban került a csendességéről híres szelencsei városrészen levő Vidakovits Sztipán koresmájába. Csendesen iddógált. Majd 10 óra előtt hazakészült. Alig haladt azonban a koresmától 20—25 lépésre, amidőn ketten megtámadták a magával is tehetetlen embert és leütötték. A rendőrség azonnal a helyszínén termett és megállapította, hogy a szerencsétlen embert az ütésen kívül a bál vállán súlyos készsúrás is érte. A vizsgálatot Jablonszky alkaptány körültekintő gondossággal vezeti. Már a tettesek nyomában van.

Vörhenyjárvány Bajmokon. Bajmokról írják, hogy ott az év eleje óta szakadatlanul pusztít a vörheny. A vörheny naponként 1—2 áldozatot szed, de megfékezésére mind-éddig sem tett a községi hatóság. Az iskolákat nem zárták be s a megfertőzött gyermekek akadálytalanul behurcolják az iskolába a betegséget. Az állapotok tarthatatlanságát leginkább igazolja, hogy e hónap 6-án egy odavaló tanító 14 éves fia elhalt difteritiszben. A temetésen megjelentek a tanító összes kollégái, akik másnap előadást tartottak az iskolában. A kétségbeesztő helyzetről az orvos naponta küld jelentést a szolgabírói hivatalnak, de a jelentéseknek idáig semmi fogantatja nincs.

Kosaras ember. Már lapunkban a közel múltban szellőztettük egy magáról megfélekedezett embernek a szereplését, aki az Erzsébet-ligetben ütötte volt fel tanyáját és arra haladó kis leánygyermekket édesgette cukorral, szép szóval. Ez ugylátszik működését egyelőre beszüntette, mert nem hallani hírt szerepléséről. Most újabb panasz érkezett hozzánk, hogy estendén a Kossuth Lajos-utcaan egy testes, barna, himlőhelyes, cigány kinézésű ember viz véghez erköléstelen üzelmeket. A járókelő hölgyekhez és leányokhoz simul . . . és még egyéb szemtelenségre is vetemedik. Bizunk főkapitányunk leleményességében, hogy sikerül ezt az excentrikus idegent lefűlelnie.

A vasutasok kardja. Már régen szőnyegen lévő kérdés a vasuti tisztviselőknek karddal való ellátása, mint az már a külföldön régóta érvényben van. A szolgálatban oldalfegyverrel ellátott vasuti tisztviselők, mintegy a közrend őrei is, amely minőségben tényleg szükségese is lehet a kardra. A kereskedelmi minisztériumban — hír szerint — most ismét felszínre hozták e kérdést. Mint értesülünk, a miniszter e tárgyban leiratot intézett a Máv. igazgatóságához, hogy a reform dolgában terjesszen elő javaslatot, az igazgatóság pedig a különböző üzletvezetőségekhez intézett felhívásokat. A jelentések ez év december haváig adandók be s így nem lehetetlen, hogy az 1908-ik év már kardosan találja a vasutasokat.

A megyei telefon. A Bács-Bodrog vármegyei távbeszélő hálózat kiépítése és a forgalomnak való átadása a közel jövőben fog megtörténni, ennél fogva azon előfizetőknek, kik a megyei forgalomban részt akarnak venni, pótnyilatkozatot kell aláírni. A megyei forgalomba egy évi kötelezettséggel lehet belépni, a kapcsolási díj 24 korona, minek fejében az előfizetők díjmentesen beszélhetnek a már meglevő adai és a legközelebb berendezendő bácsalmási, kulai, palánkai, topolyai, zsablyai, hódási és apatini törvényhatósági központok előfizetőivel, a Bács-Bodrog vármegyében levő városi hálózatok előfizetőivel azonban nem, kivéve az állami, megyei és városi hatóságokat, ha 114 korona előfizetési és kapcsolási díjat fizetnek. Azok az előfizetők, kik a megyei forgalomba belépni kívánnak, ezen szándékukat írásban a zombori m. kir. posta-, távirat- és távbeszélő hivattalal írásban közöljék.

Katalin bál. A topolyai polgári olvasó-egylet 1907 november 24-én (vasárnap) ifjú Pataky József vendéglőjében levő új helyiségében saját pénztára javára zártkörű Katalin-bálat rendez.

Megunta a gyöngyéletet. Palicsan a mult szombaton öngyilkossági kísérletet követett el egy szabadkai katonán. Rozsumberszky Márton, a 86. gyalogezred köz-katonája hamarosan ráunt az aeraris kenyérré, mert még csak az idén kezdte meg a gyöngyéletet és máris minduntalan panaszkodott hozzátartozóinak, hogy nem bírja tovább az einzelmarschot. Szombat délután kiment Palicsra sógorához, aki a Kovács-féle nyaraló fölött örködik s ott egy rozsdás karabélylyal kétszer a szájába lött. A 21 éves életuntat a mentők a szabadkai csapatkórházba szállították, hol most élet-halál között lebeg. Kihallgatni nem lehetett, mert szájpadlását és nyelvét a serétek teljesen összeroncsolták.

Két kis fiu tragédiája. Gombosról megrendítő családi tragédia híret közlik velünk. Schmidt Ferenc ipari szakiskolai tanuló néhány nap előtt sürgősen hazahívták Gombosra, hol öccse difteritiszben megbetegedett. Két napig volt Schmidt Ferenc öccse betegágyánál és örömmel tért vissza Szegedre, mert a kis testvér állapota javult. Másnap reggel azonban újabb táviratot kapott, mely a beteg testvér elhunytát jelentette. Schmidt Ferenc vonatra ült, hogy a szeretett testvért utolsó útjára kísérhesse. De már a vonat rajta is kitért a láz és délután már ő is halott volt. Éppen akkor lehelte ki lelkét, amikor öccse temetésén a circumdederuntot énekeltek.

Gyilkosság. Rémes gyilkosság történt a mult héten — mint levelezőnk írja — Monostorszegen. Mroicsin Márkó béreesszolgát a község ház előtt vörbefagyva találta a csendőr-örjárat. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen valaki késsel hátha szúrta. A nyomozás során letartóztatták Dobos Szaniszló monostorszegi napszámot, aki vasárnap éjjel koresmáról-koresmára járt és garázdálkodott. Kitűnt, hogy ő a gyilkos. Beismerő vallomás után letartóztatták és bekísérték. Tettének okául azt hozta fel, hogy részeg volt. A szerencsétlen áldozatot sekisem siratja, mert ugyszólván hozzátartozója sincsen.

Az árva sorsa. Petrovics Ivánka 14 éves mozsori születésű leánya korán árvaságra került és rokonai kegyelemkenyerére jutott. A leánya ugy látszik megunta a kegyelemkenyeret, mert rokonaitól elszökve Ujvidékre ment és ott a sétatéri toba akart ugrani, amiben azonban a járókelők megakadályozták. A fiatal életuntat a rendőrség vette pártfogásába és átadta az esetről értesített, Zsablyán lakó nővérének.

Öngyilkossági kísérlet. Kovács Antal (dora) utkarparó, topolyai lakos e hó 15-én este ittas állapotban tért haza a lakására. Felesége, kit nagyon elkeserített férjének folytonos részegsége s különben is felt, hogy — mint rendszeren ittas állapotban szokta — ismét bántalmazni fogja, ezért a házuknál levő kutba ugrott, azonban a szomszédok kimentették s egy kis nátha áran megmenekült.

Csata Turján. A múlt kedden éjjel egész csatározás volt Turján. Zerenszky fiuk és Adrén Lázár keveredtek csatába, mi közben durrogott a löfegyver mindkét oldalról. Puska és revolver lövések riasztották föl az utcát. A csatározók egymásban nem csináltak kárt, hanem egy arra menő ártatlan borbélyt, Raits Milost sebesítették meg. Az egyik golyó Raits nyakát érintette s bár nem életveszélyes a sérülés, de a bíróság még is kutatja vajjon a sok lövöldöző közül melyiknek a golyója sértette meg — az ártatlanul arra menő borbélyt.

A biczka. Jovánovits János örszál-lási lakos a kossuthfalvai vásáron Hajdu János kishegyesi lakost egy élesre fent biczkával úgy megszúrta, hogy élet-halál között van. Jovánovits ellen megindították a büntető eljárást.

Építkezők figyelmébe. A vármegyei gazdasági egyesület ingyen ad földet azoknak, akiknek arra építkezéshez vagy töméshez szükségük van. Az érdeklődők forduljanak az egyesület igazgatóságához.

Színház.

A nászinduló. A modern francia dráma örök problémája: a bűnös szerelem. Ezt variálja a Nászinduló szerzője, Bataille is. A tárgy a régi, a beállítás azonban erős valószínűsége mellett is új. Az a megoldás is, anélkül azonban, hogy számot tartana a törvény egyetemességére. Nem általában a bűnös szerelemnek, hanem csupán csak — hogy a dráma szavával éljek — a társaságbeli nő bűnös szerelmének etikai törvényét állítja fel. S ez a törvény is nem az emberi szenvedély hatalmas természetjogán, hanem a középkori romantika illő szentimentalizmusán épül. Épen azért nem győz meg. Hogy a darab mégis lebilincseli érdeklődésünket, annak oka az érdekes helyzetek teremtésében s az érdekes helyzeteket teljes mértékben kiaknázó brilliáns dialog fűzésében leleményes francia esprit-n kívül főképen a női lélek átalakulásának pszichikailag megokolt pompás rajzában keresendő. Az apácának készült Grace de Plessaus (Dulich Mariska) beleszeret zongoratanitójába, a közönséges, minden testi és szellemi kiválóság nélkül szükkölködő Claude Morillot-ba (Gózon Gyula) s mert szülei hallani sem akarnak a mesallianceról, világgá, azaz Párisba megy vele. Itt a szükség rákényszeríti, hogy egy kolostori jóbarátnőjének, Suzanne Lechateliernek. (Jászay Olga) támogatásához folyamodjék. Suzanne kérelmére és a Grace kívánatossága által szívében keltett vágy könnyű kielégítésének reményében Roger Lechatelier (Gózon Béla) saját üzletében alkalmazza Claude-ot.

Mikor Roger hamarosan megjelenik Grace szégyenes lakásán, hogy jótéteményének gyümölcsét leszakassza, a kemény lecke, melyben a társaságbeli Grace részesül, muló érzéki vágyát, valóságos szerelemmé varázsolja át. Viszont Grace első szerelme abban a szempillantásban megfagy, melyben Claude kétségbeesve megvallja, hogy a zongorát, melyen boldogságuk mámorában nászindulójukat eljátszották, sikkasztott pénzen szerezte és helyet ad egy másiknak, melyet Roger állhatatos, gyöngéd figyelme fokozatosan gyújt lángra benne. Már az a szerelem uralkodik a szíven, mikor a figyelmessé tett Suzanne bizalmas együttlétben találja férjével, de ugyanekkor Suzanne-nak arra a kérdésére, mit tenne, ha beleszeretne Roger-ba, minden habozás nélkül feleli, hogy megbűntette magát. Menekül a forró légkörből: — hasztalan, Roger nyomon követi. Helyzete vál-

ságossá lett. Claude-ot már nem szereti, de halálig tartó hűséget fogadott neki; Roger-val szemben pedig gyöngének érzi magát az ellentállásra. Be kell váltania Suzanne-nak tett ígértét. Mialatt kívánságára Claude azt a keringőt játsza, mely beleringatta a második szerelem boldog mámorába, az édes emlékektől mintegy átszellemülve kifordul a folyosóra nyíló ajtón s föbelövi magát. Az est sikerét Dulich Mariska (Grace) átgondolt játéka biztosította. Claude-hoz való szerelméből hiányzott a bensőség s e miatt nem lehetett oly megkapó e szerelemnek hirtelen elmulása a sikkasztás hírére; de annál meggyőzőbb volt az új szerelem támadásának ábrázolásában. Jászay Olga Suzanne-ja kifogástalan volt s meg tudta éreztetni, hogy nagyobb feladatok megoldására is hivatott. Gózon Béla Roger-ja kelleténél merevebb, egyébként jó alakítás. Bevált Gózon Gyula Claude-ja is. Az összejátekéből kivált Gyulai Zsiga Cloziarce-ja s egyik-másik estélyi toilette.

A Szultán. Az ilyen nagystilű operettek előadása alkalmával állapítható meg legjobban az az igazságtalanság, hogy a színpad soha sem közli a karmester nevét. Pedig hát, amilyen fényes az előadási siker, az még nem is mutatja meg teljes képében azt a munkát, amelyet a karnagy végez, aki az ilyen tartalmas zeneművet betanítja hétszámra tartó fáradságos munkában. Ép így kellene a rendező nevét is közölni. (Hogy a nyomdaköltség mégse legyen több, ennek ellenében elhagyható lenne az a sok falusias jelző, hogy a Lehár, Verő vagy Konti remek zenéjü nagy operettje.) A múlt évhez képest gyarapodott zenei erő, oly elsőrendű énekesnők, mint Kaposy Józsa, Révész Ilonka és Csanády Irma és erősen megszaporított — még pedig a szemnek jóleső új tagokkal kiegészített — kar, élvezetes előadások produkálására teszi alkalmassá a társulatunkat. Ilyen szép sikerű előadás volt a mai és ennek erdemében az oroszánrész Kovács Miksa karmestert illeti. A közönség sokat mulatott a komikusok, Gózon Gyula, Remete Géza és Heltai Hugó mókáin is.

Aranyvirág. Vasárnap délutáni előadás volt, de beillett volna esti előadásnak is. Révész Ilonka a régi jó Aranyvirág, Remete Géza a régi jó Harry. Jó akvizíciónak bizonyult Gáthy Kálmán (Beppo), Csanádi Irma (Ellen) és Heltay Hugó (Potyoviev Daniló herceg) is. Összevágóan mentek a karok is.

Sogun. Luders angol operettje, mely egészen a Sidney Jones törte csapáson halad. Japán szigeti világ, melódikus muzsika s exotikus tánemozdulatok mulattató egyvelege. Benne a híres fésűdal, mely már a kintornak és a füttyürésző inasgyerekek közpredájává lett. Az előadás kiköszörülte a csorbát, melyet a Vig özvegy ütött az operett-kar becsületén. Révész Ilonkán (Hönni-Bönn) és Csanádi Irmán (Ti-Tu) meg sem látszott a délutáni előadás fáradsága. Különösen Révész kitünő jó kedvvel énekelt, táncolt és pajzánkodott. Annál csodálatosabb, hogy a fésűdallal nagyobb hatást elérni nem tudott, holott más dalaival és kettőseivel zajos tetszést aratott. Jó partnere volt nadrágszerepében Csanádi. Dulich Mariska (Omi-Omi) fiatal özvegynek is szép volt, meg écskelni és táncolni is kedvesen énekelt és táncolt. E kiváló triumfeminatusszal kacagtató triumviratus állt szemben. Csolnakosy Gyula (Sogun), Heltay Hugó (Hänki-Pänk polgármester) és Remete Géza (Spengl Sámuel amerikai lámpabélgyáros) megannyi kabinetalakot mu-

tattak be s állandó derűtségben tartották a házat. „Csak a belit“ bizonyosan Zomborban is divatos szólás lesz. A kiállítás dicséretére válik az igazgatónak s a karok betanítása a karmesternek. Ily bemutató után a darabnak merünk további sikert jósolni nálunk is.

Pénzhamisító vállalat.

Folyó hó 13-án délelőtt a szabadkai vasúti állomás harmadik osztályu éttermébe egy selyem feketeruhás asszony ment be s egy pohár sört rendelt.

A pincértől, aki a sört hozta, az iránt érdeklődött, hogy mikor megy a zombori vonat.

Mikor megtudta, hogy sokat kell még várakoznia, azt mondta, hogy akkor még bemegy a városba, ezzel fizetett.

A pincérnek egy husz koronás papírpénzt adott át s mikor az visszaadott a tizesből, sietve összesöpörte a pénzt és távozott.

A pincér anélkül, hogy megvizsgálta volna a kapott bankjegyet, tárcájába tette azt. Később mikor le akart számolni, akkor észrevette, hogy a tizes hamis. A dolgot elpanaszolta Polyakovich Pál rendőrnek, ki a vasutnál szolgálatot teljesített.

Később a pincér észrevette, hogy ugyanaz az asszony, akitől a hamis tizest kapta, újból megjelenik az állomáson. Most a második osztályu éttermen keresztül kiment a peronra, s ott várta a zombori vonatot.

E felfedezést nyomban értésére adta Polyakovich Pálnak, ki előállította és az örszobába vezette be az asszonyt, aki először megijedt a rendőr láttán, de aztán protestálni kezdett az ellen, hogy az örszobába vigyék.

— Lekésem a vonatot! Nekem még most el kell utazni Nemesmiliticsre. A rendőr az örszobába vitte az asszonyt s a tárcáját elkérte, abban csupa ezüst pénzt talált, már szabadon akarta bocsátani az asszonyt, mikor megnézte a kosarát. Kosara fenekén több mint 200 korona pénzt talált.

Ámbár az is csupa forintokból és koronából került ki, a rendőr előtt gyanus volt, hogy az asszony nem tudja okát adni, miért tartja a kosárban a sok apró pénzt s ezért a még mindig tiltakozó és kiabáló asszonyt a kapitányságra bevitte.

A kihallgatás során az asszony bevallotta és igazolta, hogy őt özv. Tölgyesi Mihályné Becskei Mártának hívják és Nemesmiliticsre való.

Azt nem tagadta, hogy a pincérnek ő hamis pénzzel fizetett, de arra nem akart emlékezni, hogy honnan kapta a pénzt.

A kapitány ekkor faggatni kezdte, hogy honnan került hozzá a többi pénz, melyet nála találtak.

A keresztkérdések alatt végre vallani kezdett özv. Tölgyesiné. Elmondta, hogy ő Nemesmiliticsen vadházasságban él egy Horváth János nevű földesgazdával, aki állandóan és rendszeresen foglalkozik hamis pénzek forgalomba hozatalával.

Az első vallomást követte a többi is.

Elmondta az asszony, hogy Nemesmiliticsről most 40 darab hamis huszkoronást hozott magával, ezek közül harmincat átadott Topolyán a nővérének Hegyi Jánosnénak, tizet pedig ő maga értékesített Szabadkán.

Özv. Tölgyesiné azt is elmondta, hogy Horváth már a tavasz óta állandóan hamis pénz forgalomba hozatalával foglalkozik. A hamis pénzt ő egy Páncsics Márkó nevű nemesmiliticsi embertől kapja, akihez viszont valami sztapári szerb ember révén jut a pénz. Ennek az embernek csak a keresztnevét tudja, Rádónak hívják egymásközt.

A különböző közvetítők bizonyos leszámítolási díjat szednek a hamis pénz forgalomba hozataláért.

Nemesmiliticsen nemesak Horváth János és Tölgyesiné foglalkoznak ezzel a jól jövedelmező mesterséggel, hanem sokan élnek ebből. Többek között Horváth Lukács, Horváth Péter és ennek neje is.

Ezen vallomás alapján a rendőrség táviratilag intézkedett Topolyán, hogy tartóztassák le Hegyinet és foglalják le nála a harminc drb hamis husz koronás bankjegyet.

László Géza szabadkai alkapitány kiment két titkos rendőrrel Nemesmiliticsre, hogy ott ejtse meg a nyomozást.

Nemesmiliticsen a bajmoki csendőrség is nyomoz.

A múlt vasárnapi bajmoki vásár után Erdődi László bajmoki csendőrőrmester arra a felfedezésre jutott, hogy tulságosan sok hamis pénz van a faluban forgalomban. Megállapította azt is, hogy egy nemesmiliticsi asszony fizetett feltűnően husz koronásokkal.

A László kapitány által eddig kinyomozott adatokból megállapítást nyert, hogy Horváth Péterné volt az, aki Bajmokra ment vendégszerepelni. Ez a kirándulás a bandára nézve igen kedvező volt, mert a vásáron összesen 1300 koronát sikerült értékesítenie.

Azt, hogy mennyi hamis pénz került forgalomba, még nem lehet megállapítani, de valószínűleg sikerül megtalálni azt a pénzhamisító bandát, mely körülbelül egy esztendő óta egész Magyarországot elárasztja hamis pénzzel.

A nemesmiliticsiek főleg Zomborban, Sztapáron, Szabadkán, Topolyán értékesítették a nekik jutó hamis pénzt, de igen nagy mennyiség jutott el a hamis bankókból Szlavóniába is, úgy hogy Horvátok meggazdagodtak már a hamis pénzzel való üzérkedésből.

Hogy ki gyártja tulajdonképp a bankókat, még nem állapították meg. Bácskába egy Baranya-megyei német ember hozza a pénzzállítmányt, akinek készpénzt kell fizetni érte. A hamis pénznek szabott ára van. Hatszáz koronáért 1600 koronát lehetett venni a hamis bankókból, úgy hogy minden üzleten 1000 korona volt a tiszta nyereség.

A kapitány és csendőrvezető több helyütt tartottak házkutatást. A falubeliek mikor az idegen csendőröket meglátták, igyekeztek eldugni a pénzt, úgy hogy a hamis bankók legnagyobb részét, künn a földken elásva, vagy az istálló szalmában elrejtve találták meg.

Eddig letartóztatták Hegyi Jánosnét, özv. Tölgyesi Mihálynét, Horváth Jánost, Horváth Pétert, Horváth Péternét és Horváth Lukácsot.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A Ferenc-csatorna Részvénytársaság üzletigazgatósága a részvénytársaság kezelésében levő csatornák műtárgyainak fenn tartásához 1908. évben szükséges körülbelül

214 m³ fehér fenyőszál és faragott anyag

22 m³ vörös " " " "

114 m³ tölgyfa faragott gerenda és palló

és egyéb a részletes kimutatásban felsorolt anyagok biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

A részletes anyagszükségleti kimutatást a szállítási részletes feltételeket a társulat üzletigazgatóságától (Kisszapár u. p. Ujszivác, Bácsmegeye) lehet díjtalanul megszerezni.

A benyújtott ajánlatokhoz 2000 korona bántópenznek, pénz vagy óvadékképes értékpapirokban a főpénztárunknál (Budapest, V., Thonet-udvar) történt befizetését igazoló nyugta csatolandó.

Elkésve érkező, távirati, utó, vagy szabálytalanul kiállított ajánlatot nem fogok tekintetbe venni.

Az üzletigazgatósághoz címzendő ajánlatok beadási határideje: 1907. évi december hó 10 déli 12 óra.

Kisszapár, 1907. november hó 16-án.

Heincz Albert,

műszaki és üzletigazgató.

3-1

Ulányomást nem díjazunk.

Eladó lakházak.

Szelencse Schweidel József-utcában levő 39. sz. és a Szóntai-uton levő 35. sz. lakházak eladók. Mindegyikben van 4 szoba, egy nagy előszoba, egy konyha, egy élestar, zárt folyosó, fűskamra és mosókonyha. Ezen kívül eladó: a Nemesmiliticsi-uton a vasut mellett levő téglagyárnak $\frac{1}{3}$, azaz egyharmad része, valamint a Bezdánban felépített új téglagyárnak $\frac{1}{4}$, azaz egy negyed része szabad kézből. — Bővebb értesítéssel szolgál

Angyal János,

339-3-2 építési vállalkozó Zomborban.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

!! Köztisztviselők !!

katonatisztek, nyugdíjasok és nyugdíjképes társasági hivatalnokok !!!

20,000.000 korona

6 $\frac{1}{2}$ -7 $\frac{1}{2}$ -os pénz áll rendelkezésre, mely összeg kihelyezendő kisebb-nagyobb tételekben 15-20 évi törlesztésre. **Kezes nem kell!** De ha mégis szükségesnek mutatkoznék, úgy ilyenekről gondoskodunk. **Váltó nem kell!** A kölcsön kötelezvényre folyósítatik! **Levonás nincsen!** Aki tartozásait egy helyre akarja konvertálni, intézzen hozzánk kérdést és mi lelkiismeretes felvilágosítással szolgálunk **díjtalanul!** Folyósítunk a legmagasabb összegű kölcsönt 14 nap alatt. Megkereséseknél tessék közölni életkorát és törzsszámát. 5-3

Országos hitel- és kölcsönszerző vállalat, Budapest, VII., Izabella-utca 67. szám.

Erdélyi

zamatos, borizú, finom fajta alma, kis és nagy mennyiségben eladó 12 krtól 20 krig. Fehér Galamb-utca 5. sz.

3-3

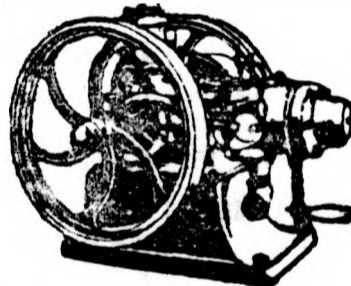
Eredeti svéd gyártmányu

BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK

és NYERSOLAJLOKOMOBILOK

RUNDLÖF SZABADALMA!

Ezernél
több
üzemben!

Ezernél
több
üzemben!

Üzemük a létező legolcsóbb, legmegbízhatóbb.

Szerkezetük szabatos, könnyen érthető, könnyen hozzáférhető, — a por elől védve van. **Kezesnek nem kell gépész.** — Megindítás után nem kell felügyelet. Pénzügyi felügyelet nincsen — bármely üzemhez és bárhol használható. Motorok 3-tól 100 lóerőig és feljebb. — Lokomobilok 5-től 20 lóerőig. Szakszerű felvilágosításokkal, árjegyzékkel, ajánlattal és referenciákkal kívánatra díjmentesen szolgálunk.

SCHVARCZ JÓZSEF ÉS TÁRSA gépraktár és műszaki iroda
BUDAPEST, V., Váci-körut 26. — Távirati cím „USZU” Budapest.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI R. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincséplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda
árjegyzéket

Levél cím:

„AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.

A

korzó

kávéházat

megvettem és folyó
hó 20-án (szerdán)
megnyitom.

Grün Gyula.

2953. kig. sz. 1907.

Hirdetmény.

Ószivác község előjárósága ezen község határára kiterjedő vadászati jogot az 1883. évi XX. t.-c. 3. §-a értelmében 1908. évi január 1-től 1913. évi december hó 31-ig terjedő hat évre **1907. évi november hó 28-án a község házában délelőtt 9 órakor** megtartandó nyilvános árverés útján bérbeadja. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Ószivác, 1907. november hó 15.

Zsupánszky Lyubomir, Csizmadia Tamás,
jegyző. bíró.

Utánnomás nem díjazatik.

Pályázati hirdetmény.

A palonai kántor-tanítói állásra **november hó 19-éig** pályázat hirdettek.

A kántor-tanító köteleessége:

a) a népiskolai törvény értelmében az előirt mindennapi és ismétlő iskolában tanítani, jó példájával az ifjúságot nevelni.

b) A plébánia összes istentiszteleteknél orgonálni, szóval mindennemű kántori teendőt végezni. Ostyát sütni, betegekhez menni.

A pályázótól a magyar, illyr és német nyelv bírása kívántatik.

Ezen állás összes javadalma:

a) Szabadlakása, mely áll: 2 szoba, előszoba, konyha, kamra, pince, padlás, gazdasági épület, udvar és kert (4900).

b) Kézpénzben 681 kor. 80 fill. szóval: hatszáznyolcvanegy kor. 80 fill.

c) Földben 10 hold és 63 öll szántó-föld haszonélvezete adóteherrel (1 hold = 1600 öll).

d) Négy (4) kocsis széna.

e) Kántor jövedelme csak a stóla.

Próba és választás november hó 25-én.

A kellőleg felszerelt folyamodványok a palonai iskolaszékhez címezve nt. Fuchs József esperes-plébános urhoz Hódságra küldendők.

Palonán, 1907. november 12-én.

Iskolaszéki elnök.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Eladó korcsmai berendezés.

Zomborban, a Csihás Benő-utca 20. szám alatt levő összes korcsmai berendezések **azonnal eladó k**, valamint a **korcsmai helyiség is azonnal átvehető.** Bővebb felvilágosítás ugyanott nyerhető. 3-1 3-2

Bittermann Nándor és Fia

kő- és könyvnyomdája

ZOMBORBAN,

a vármegye palotájában.

Megrendelések a legrövidebb idő alatt szállítanak. o

*

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

*

Könyvkötői munkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítanak.

*

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.

*

60-3

Telefonszám: 18.

Eladó

egy modern **könyvszekrény** és egy **íróasztal.**
— Bővebbet

Paul Kálmán ügyvéd**ZOMBORBAN.****Kihirdetés.**

Kihirdetem, hogy a következő két házasság egymással házasságot szándékozik kötni, u. m.:

	Völegény	Menyasszony
Családi és utóneve és esetleg egyéb közlelbi megjelölése	Hebel János	Bencz Margit
Családi állapota	nőtlen	hajadon
Állása (foglalkozása)	ácsmester	
Vallása	ev. ref.	ev. ref.
Életkora és születési helye	27 éves, Ujszivác	18 éves, Oszivác
Lakhelye	Szeliste (nasici járás)	Oszivác
Szüleinek családi és utóneve	Néhai Hebel Károly Heel Katalin	Néhai Bencz Károly Kerper Erzsébet

Felhívom mindazokat, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy a kifüggesztési hely községi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be. Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Oszivác és a "Bácska" című lapban

Kelt Oszivác, 1907. évi november hó 14-én.

Schüzler Károly,
anyakönyvvezető-helyettes.